دکتۆر هیوا عومەر ئەحمەد

فرمێسکی ڕازی دەریا

دەریاکە وەك ساوا لە کەروێشکە خەودابوو . سەر ڕووی ئاوە شینەکەی تارایەکی ئاوریشمینی شینی کاڵی ئەنواند ، لە کەنارەوە هێدی هێدی ئەلەنجاو شەپۆلی ئەدا بەڕووی کەنارەکان داو بەچەقەنگی‌یەوە بەسەر یەك‌دا ، ئەشکانەوە . خۆر بالاّیەك لەسەر ئاسۆی ڕۆژئاواوە بەرز بوو ، ئاوریشمە شینەکەی ئەدرەوەشانەوە .

لێرەو لەوێ چەند پاپۆرێك جوان‌و ڕازاوە ڕەگیان لە ئاوەکەدا داکوتابوو ، بەلاّم بێ‌جوڵەو ژیان ، لەکێلی گۆڕی بلند بلند ئەچوون . چەند بەلەمێك وەك چەند پنتکە تۆزێکی ناو دەفرێك مەرەکەبی ئاسمانی لە جوڵەدابوون .. بەو بچوکی و نزمی‌یەش پڕ لەژیان‌و چالاکی بوون ، هەندێکیان لەسەرخۆ ئاوەکەیان ئەشێلا ، ئەوانی‌تر بەگوڕ سکی دەریاکەیان ئەکێلاّ .. وکەفێکی ئالتونی‌یان لەقەراغ بەلەمەکان‌دا دروست ئەکرد دەستیان خستبووە ناو ئاوەکەوە ، کەف بگرن . کەفەکە تا ماوەیەکی کەم لەسەر لەپی دەست‌و پەنجەیان ئەمایەوە ، وەکو دلۆپە ڕۆن ئەبریسکانەوە ، وردە وردە ئەتوانەوەو بە قامکەکانیان دائەچۆڕایەوە ناو دەریاکە . نەرمەبایەك تێکەڵ بەزەردەخەنەکەیان ئەبوو ، تابلۆیەکی بەهاری ئەنواند .

- [ئەو دلۆپانەی بەرتیشکی چاوت ئەکەون ، لەگەڵ هەموو باران بارینێك‌دا ، باسی تۆم بۆ ئەگێڕنەوە] .
- [فرمێسکی دەریا ، شادی هێنە] .

- [هەوالّی تۆ شادی هێنە] .

بزەیەکی گەش دەم‌و چاوە سپی‌یەکەی ڕۆشن کردەوە ... بەفری مانگەشەوی کوێستانی بیر مرۆڤ ئەخستەوە . بەلەمەکە چەند کەوانەیەکی فراوانی لە ئاوەکەدا کێشا ، لە پنتێکی کەنارەکەدا لە شوێن قەیاغەکەدا هێمن بۆوە ، گڤەو ڤرەی ماتۆڕەکەی نەما . شەپۆلی وردی کەنارەکە بەلەمەکەیان وەکو بێشکەی ساوا ڕائەژەنی . گوڵئەندام پێش کەوت ، دەستی بەکوڵەکەکانەوە ئەگرت تا خۆی لە ڕاژەنینەکە بپارێزێ . هەنگاوی نایە سەر پێشکۆی بەلەمەکە ، شەپۆلەکان بەلەمەکەیان ئەلەراندەوە ، خەریك بوو لەترێك‌بات ، دەستێ لەکەنارەکەوە درێژ بوو ،

- [دەستت بێنە با نەکەوی] .

دەستێکی زبرو چڵکن‌و نینۆك درێژ ، دەستی ناسك‌و نەرم‌و سپی‌و قامکە درێژەکانی گوڵئەندامی گرتە دەست . لاوێك بوو سی‌و دوو ساڵە ، دەم‌و چاوو لوتەقوتەکەی دێز ، سەر لوتی سوورو هەتاو بردەڵە چاوەڕەشەکانی دوو ئەستێلکی پڕ لەڕازو ژان بوون ، گەرچی برژانگەکانی بزرکاو چڵك گرتووبوون ، پەرژینی دوو چاوگی گەش‌و بریسکاوە بوون . بالاّ بەرزو لاواز ، قژە درێژو نەرمەکەی بژو بزرکاو بوون . ڕیش هاتوو ، سمێڵ‌و ڕیش‌و لاجانگی تێکەڵ بوو بوون . جل‌و بەرگی ڕیشاڵ ڕیشاڵ‌و لەچڵکا بۆر بوو . پێستە هەتاو بردەڵە کەی لە قەڵبەی جلەکانی‌یەوە سەرە تاتکێ‌یان ئەکرد . بەدەنگی نەرمی قورگێکی گریاوەوە ووتی :-

- [هەزاران دڵی بیابان ، بەهیوای بارانێکە] .

بە دوو چاوی پڕ لە فرمێسکی قەتیسەوە چاوی تێ‌برین :-

- [بەهارو دەریاو ڕازی مرۆڤ ئالودەن] .
ئەم بەدڵێکی گوشراو ، دەستێکی لەرزۆکەوە ، دەستی درێژ کرد بۆ تەوقەکردن :
- [چۆنی کاکە ؟ !]

- [وەك ئەمبینن ، ئالودەی چڵكو یادگاری پڕ سوێو جەنجاڵی ئەم بەندەرەم] .
- [خوابکا باش بی] .
دەربڕینی دەمو چاوی گۆڕا ، چاوەکانی گەشانەوە ، بزەیەکی هەڵبزرکاو کەوتە سەر لێوی کە نیوەی بە سمێڵ داپۆشرابوو

- [هەر ئەگەڕێتەوە ، هەر وەندە ئەبینی ، ئێوارەیەك وەك بوکی دەریا ، لە ناخی دەریاکەوە بەدەم لەنجەی شەپۆلەکانەوە ، گەڕایەوە ، سەری هەڵدا ، منیش دەستی بۆ درێژ ئەکەمو ..]
دایە قاقای پێکەنین ، لەپڕ گۆڕی بەپرمەی گریانێکی بەکوڵ .
- [بابەجێی بهێڵین تا زیاتر نەهەژاوە] .
- [ماڵئاوا] .

لەسەر خۆ بە جێیان هێشت ، بەڵام هەر ئاوڕی یان لێ ئەدایەوە . ناڵەو گریەی لەو دوورەشەوە ئەبیسترا . زۆری نەبرد بێ دەنگ بوو ، دیار بوو بەلەمێکی تر گەیشتە کەنار ، خۆی بەسەر پێشکوکەی داچەماندەوە ، دەستی ڕاگرت بۆ پەڕینەوەی کیژێکی تر .

ئەمپرسی :- [لەوە ئەچێ خەمێکی قوڵ تێکی دابێ !]
گوڵئەندام ووتی :- [ئەمەش یەکێکە لەو ڕازانەی دەریا ، کە تۆ هەمیشە باسی ئەکەی] .
چاوی بڕیە دەریای هەنگوینی پڕ لە ڕازی چاوەکانی ، بزەیەکیان گۆڕییەوە .
- [پاش دوو ساڵ ، ئازاری دووریو چاوەڕوانیی تاڵی خۆشەویستییەکی قوڵ ..] .
- [بە دوو سەد ساڵ چووە] .

تێنواڕینێکی لەیەك گەیشتن لەیەك ڕوانین .
- [لە سەرەتای هاوسەرییانەوە هانن بۆ ئەم شارە ، پاش چەند ڕۆژێکی پڕ لەتاسە کوشتن ، ئێوارەیەکیان ، کە دەریا هەژا بوو ، شەپۆلەکانی وەکو خەنجەر لەکێلانی قوڵاییەوە دەر ئەهێناو ئەیماڵی بەقەراغی پاپۆڕو کەنارو بەلەمەکاندا ...
دەریای هەژاو ئافرەتێکی سەرەڕۆیە . دولبەرەکەی پێ لەوە دائەگرێ کە بچنە ناو دەریاوە . ئەچن ، شەپۆلەکان بەلەمەکەیان ئەکەنە لانکی منالێکی گریەنۆك . گەردەلوولو شەپۆڵو هەڵبەزو دابەز ناچاریان ئەکات بگەڕێنەوە کەنار] گەیشتنە لای قەرەباڵغی لای ماشینەکان ، سەرکەوتن :-

- [ئی دوایی ؟ !]
- [لەکاتی سەرکەوتنو پەڕینەوەدا ، دولبەر لەترێك ئەداو ئەخزێو ئەخلیسکێتە ناو ئاوەکەوە ، شەپۆلە هەژاوەکان هەڵی ئەگرنو دووری ئەخەنەوە [مەلە نازانێ ، مەلە نازانم] ، خۆی هەڵ ئەداتە ناو ئاوەکەوە ، شەپۆلەکانی ئەمیش هەڵ گرن ، وەك دوو چۆلەکەی بریندار ، ئەکەونە لنگەفرتێو باڵەفرێ ، تا خەڵکەکە فریایان ئەکەون]
ماشینەکە وەستا ، یەك یەك دابەزین ، یەك یەكو دوو دوو بڵاوەیان لێکرد .

- [تا خەڵکەکە فریایان ئەکەون ، شەپۆلی دولبەر ئەکا بە قوتاو ئیتر کەس نایبینێتەوە ، کابرا نزیکتر بوو ، فریای کەوتنو نەیان هێشت بمرێو ژیا ...]
چرچییەك کەوتە نێوان برۆکانییەوە ، هەناسەیەکی قوڵی هەڵکێشا :-
- [ژیا بۆ چەرمەسەرییو ژانو سوگواری ئەم ژیانەی] .
- [لەو کاتەوە ، ساڵێ زیاترە لێرە ماوەتەوە ، بە ڕۆژ ئەم کوچەو کوچە ئەکا ، ئێوارە هات ئەو شوێنەی کەنار ئەگرێ ، بەئومێدی گەڕانەوەی] .
- [دڵی بیابانی بەتەمای بارانێکە] .

خۆری دەم زەردەپەڕ ، کورەی خۆرنشینی سوور کردبوو ، شنەبایەك تێکەڵ بە خشەو خرتە وورشەی گەڵای دارە حوچەکانو جریوەی پاساری پەکان بوو بوو ، ئاوازێکی خەمباری پێك هێنابوو . ئاوازی ماڵئاواییو لێك دابڕان بوو ....